

Veštarstvo: “Komunikacije”

Morzeova azbuka je metoda prenošenja informacije, koristeći standardizovane nizove kratkih i dugih oznaka ili pulsova – poznatijim kao “tačkama” i “crtama” - za slova, brojeve i znakove interpukcije. Prvobitno napravljen za električni telegraf Samuela Morzea sredinom 1830-ih, takođe je bio naširoko korišten za ranu radio komunikaciju početkom 1890-ih. Ipak, sa razvojem naprednijih komunikacionih tehnologija, rasprostranjeno korišćenje Morzeovog koda je sada veoma zastarelo, osim korišćenja u hitnim slučajevima i drugih specijalizovanih primena, uključujući navigacione radio odašiljače, i radio amatere. Morzeova azbuka je jedini napravljeni digitalno modulirani modalitet koji mogu ljudi da čitaju bez kompjutera, čineći ga odgovarajućim za slanje automatizovanih digitalnih podataka u glasovnim kanalima, kao i čineći ga idealnim za signaliziranje u hitnim slučajevima, tako što se improvizovani izvori energije mogu lako koristiti za signalizaciju uključivanjem i isključivanjem.

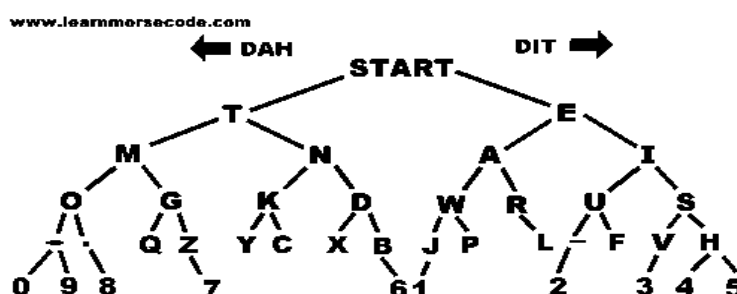

Morzeova azbuka može da se prenosi na više načina: originalno kao električni pulsevi duž telegrafске žice, ali i kao zvučni tonovi, kao radio signal sa kratkim i dugim pulsevima ili tonovima, ili kao mehanički ili vizualni signal (npr. trepćuće svetlo). Zato što se morzeova azbuka prenosi koristeći samo dva stanja – uključeno i isključeno – to je bio rani oblik digitalnog koda. Internacionalna morzeova azbuka je sastavljena od šest elemenata:

Element	Opis	Pevanje	Trajanje
Kratki znak	Tačka (.)	“TI” (na kraju morzeovog znaka “TIT”)	1
Dugi znak	Crta (-)	“TAA”	3
Među-signalna pauza	Između tačaka i crta unutar jednog znaka		1
Kratka pauza	Između znakova		3 *
Srednja pauza	Između reči		5 *
Dugačka pauza	Između rečenica		7 *

* za početnike (koji mogu da pošalju do 10 reči u minuti) dužina kratke, srednje i dugačke pauze može da se odredi da bude duplo duža

Oni koji uče Morzeovu azbuku se često podučavaju da razumeju slova i druge simbole u njihovoj punoj ciljnoj brzini, odnosno sa njihovim normalnim relativnim trajanjem tačaka, crta i pauza unutar svakog simbola za tu brzinu. Produžene pauze između simbola i reči se koriste da se da “vreme za razmišljanje”, koje može vremenom da se skрати sa vežbanjem i navikavanjem. To čini da se “oblici” zvukova lakše nauče. Ovaj metod učenja se zove **Farnsvortov metod**. Drugi popularni način učenja je **Kohov metod**, koji koristi punu ciljnu brzinu od samog početka, ali započinje sa samo dva znaka. Kada se nizovi ta dva znaka mogu naučiti sa 90% tačnošću, dodatni znak se dodaje, i tako dalje dok se ceo skup znakova ne usavrši.

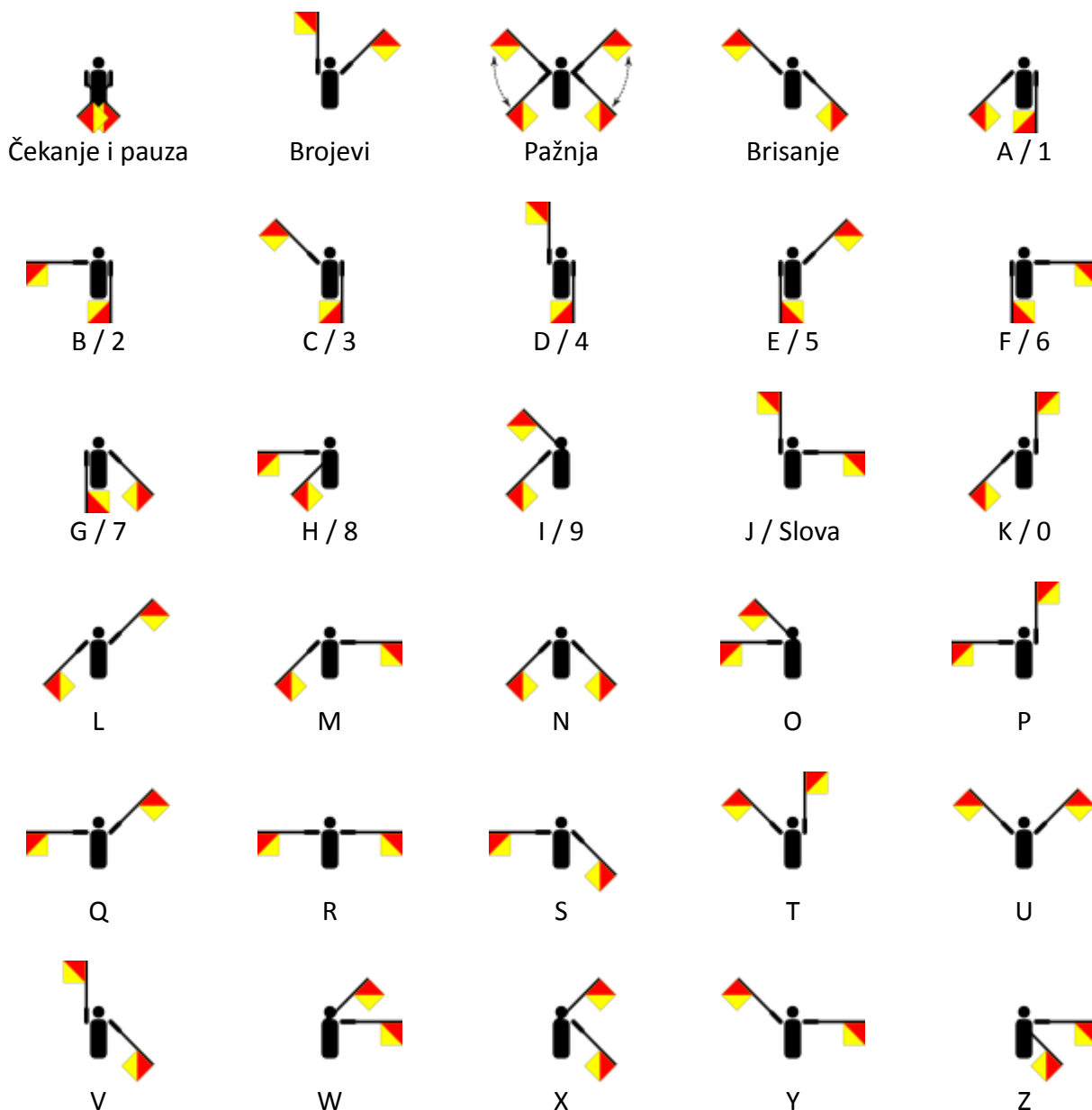
slovo (latinica)	kod	izgovor	izgovor (engleski)
A	.-	Avala	Alpha
B	-...	Beograd	Bravo
C	-..	Cetinje	Charlie
D	-..	Drina	Delta
E	.	Evropa	Echo
F	...-	Futog	Foxtrot
G	---	Golija	Golf
H	Heraj	Hotel
I	..	Igalo	India
J	.---	Jadran	Julliet
K	..-	Kosovo	Kilo
L	.-..	Lovćen	Lima
M	--	Morava	Mike
N	-.	Niš	November
O	---	Obilić	Oscar
P	.-.-	Pirot	Papa
Q	---.	Kvorum	Quebec
R	..-	Ruma	Romeo
S	...	Sava	Sierra
T	-	Timok	Tango
U	..-	Užice	Uniform
V	...-	Valjevo	Victor
W	.-.-	Duplo ve	Whiskey
X	...-	Ksilofon	X-Ray
Y	-.--	Ipsilon	Yankee
Z	---.	Zemun	Zulu
1	.-----	Jedinica	One
2	..-----	Dva	Two
3	...-----	Tri	Three
4--	Četiri	Four
5	Petica	Five
6	-.....	Šest	Six
7	-----	Sedam	Seven
8	-----.	Osam	Eight
9	-----.	Devet	Nine
0	-----	Nula	Zero

Noviji sistem **semafor** zastavica koristi dva kratka štapa sa kvadratnim zastavicama, koje zastavnik drži u različitim pozicijama da signalizira slova alfabeta i brojeve. Zastavnik drži štap u svakoj ruci i pruža svaku ruku u jednom od osam mogućih pravaca. Osim u položaju za pauzu, zastavice ne smeju da se preklapaju. Zastavice se farbaju drugačije zavisno od tog da li se signalizira na moru ili na kopnu. Na moru, zastavice su ofarbane crveno i žuto, a na kopnu, crveno i belo.

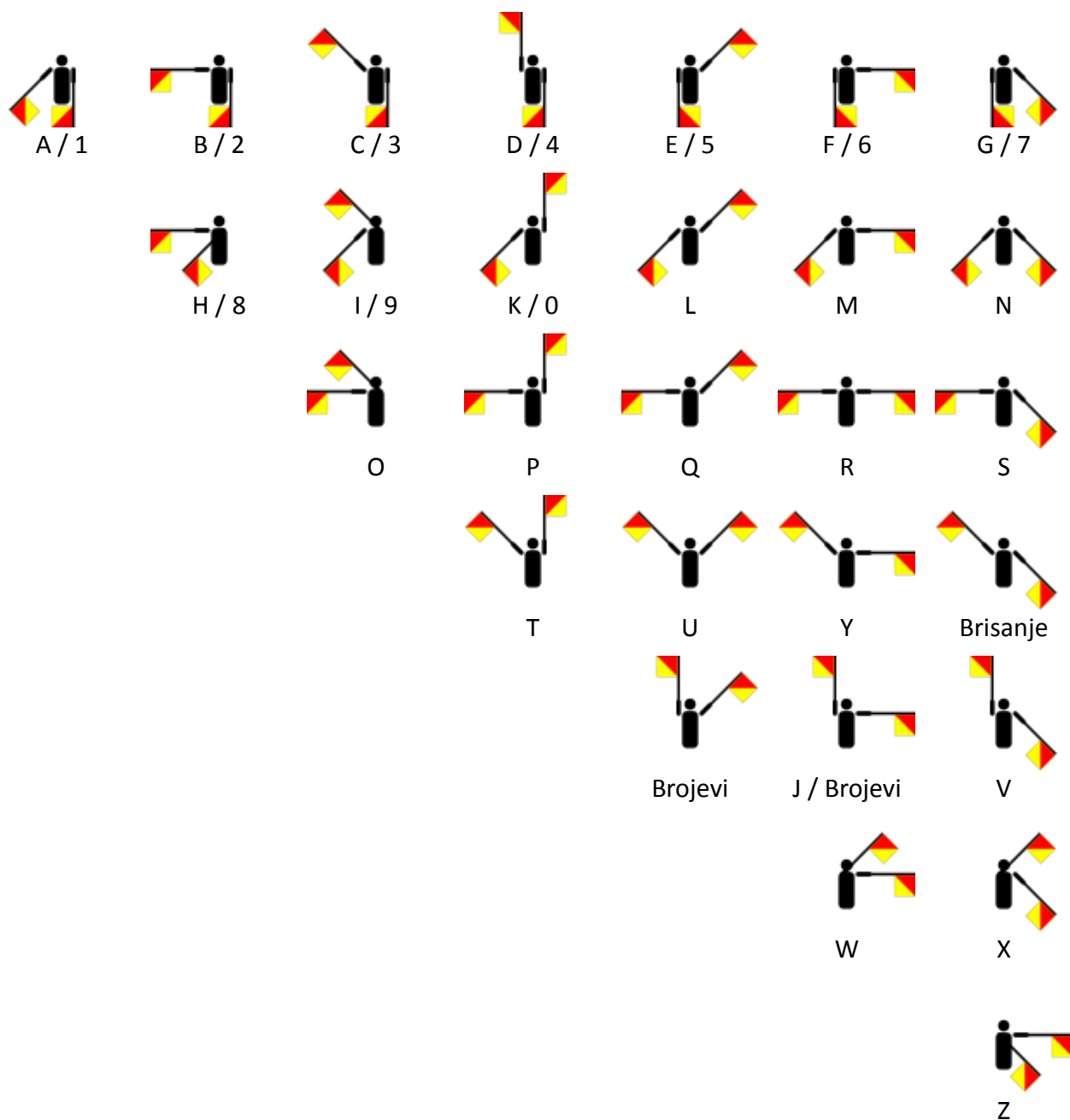

Naredni semafor znakovi su predstavljeni tako kao kada bi bili okrenuti ka zastavniku (drugim rečima, pravite se da vidite lice zastavnika). Slova skoro da prate savršeni pravilni niz. J, V i Y prekidaju taj niz. Mi ih ovde predstavljamo u alfabetskom redosledu, a onda posle po položaju u seriji krugova.

Alfabetni redosled

Po položaju

Da bi slali Morzeovu azbuku zastavicama, očigledno je da se prvo treba znati Morzeova azbuka. Drugo, treba da se zna da se šalju tačke i crte zastavicama. Pošiljalac drži dve zastave, po jednu u svakoj ruci. Pozicija za pauzu je obe zastave uspravno. Da bi se poslala tačka, zastavica na desnoj strani je spuštena na desno i ponovo podignuta. Da bi se poslala crta, leva zastavica je spuštena lefo i ponovo podignuta.

Uslovi za polaganje veštarsva “Komunikacije”:

Za prvi nivo veštarsva potrebno je ispuniti jedan od sledećih zahteva:

- a. Internacionalnom Morzeovom Azbukom pošalji i primi poruku brzinom od tri reči u minuti koristeći baterijsku lampu, zviždaljku, ogledalo, zujalicu ili ključ. (petoslovne reči, minimum dvadeset reči)
- b. Pošalji i primi semaforiskom kodom brzinom sedam reči u minuti koristeći semaforiske zastavice. (petoslovne reči, minimum 20 reči)
- c. Pošalji i primi internacionalnom Morzeovom azbukom brzinom tri reči u minuti koristeći zastavice. (petoslovne reči, minimum 20 reči.)

Za drugi (napredni) nivo veštarsva potrebno je imati položen prvi nivo veštarsva “Komunikacije” i ispuniti jedan od sledećih zahteva:

- a. Internacionalnom Morzeovom Azbukom pošalji i primi poruku brzinom od osam reči u minuti koristeći baterijsku lampu, zviždaljku, ogledalo, zujalicu ili ključ. (petoslovne reči, minimum dvadeset reči)
- b. Pošalji i primi semaforiskom kodom brzinom 12 reči u minuti koristeći semaforiske zastavice. (petoslovne reči, minimum 20 reči)
- c. Pošalji i primi internacionalnom Morzeovom azbukom brzinom osam reči u minuti koristeći zastavice. (petoslovne reči, minimum 20 reči.)

Udžbenik pripremio Hrišćanski Izviđački Savez, godine 2010.

Uslovi za sticanje veštarsva “Komunikacije” važe isključivo uz prisutnost osoba za to određene od strane Hrišćanskog Izviđačkog Saveza, uz poštovanje propisa za polaganje veština i veštarstava napisanih u statutu Hrišćanskog Izviđačkog Saveza.